

Οι εγκλίσεις του ρήματος

Εγκλίσεις λέγονται οι διάφορες μορφές που παίρνει το ρήμα για να φανερώσει την ψυχική διάθεση εκείνου που μιλάει (του υποκειμένου του ρήματος)

Οι κυριότερες εγκλίσεις των ρημάτων είναι:

- **Η Οριστική**, που φανερώνει κάτι το βέβαιο και το πραγματικό. Η οριστική συναντάται σε **όλους τους χρόνους**.
π.χ. **Προσέχουμε** πάντα στο δρόμο. (**Ενεστώτας**)
Προσέχαμε πάντα στο δρόμο. (**Παρατατικός**)
Θα προσέξουμε πολύ στο δρόμο. (**Μέλλοντας Συνοπτικός**)
- **Η Υποτακτική**, που φανερώνει κάτι που θέλουμε η περιμένουμε να γίνει. Όταν ένα ρήμα βρίσκεται στην υποτακτική, μπροστά από αυτό βρίσκονται συνήθως μικρές λέξεις: **να, ας, για να, όταν, πριν, αν, άμα**, ή το απαγορευτικό **μη(ν)**. Η υποτακτική συναντάται μόνο σε **τρεις χρόνους: τον Ενεστώτα, τον Αόριστο και τον Παρακείμενο**.
π.χ. **Να προσέχετε** πάντα στο δρόμο. (**Υποτακτική Ενεστώτα**)
Να προσέξετε πολύ στο δρόμο. (**Υποτακτική Αορίστου**)
Να έχετε προσέξει πολύ τα πράγματά σας. (**Υποτακτική Παρακειμένου**)
- **Η Προστακτική**, που εκφράζει προσταγή, προτροπή, απαγόρευση, παράκληση κ.α. συναντάται μόνο σε δύο χρόνους : στον **Ενεστώτα** και στον **Αόριστο** και έχει μόνο **δύο** πρόσωπα: **β' ενικό (εσύ)** και **β' πληθυντικό (εσείς)**.
π.χ. **Προσέχετε** πάντα στο δρόμο. (**Προστακτική Ενεστώτα**)
Προσέξτε πολύ στο δρόμο. (**Προστακτική Αορίστου**)

Α' ΣΥΖΥΓΙΑ

Ενεργητική Φωνή

Ενεστώτας			Αόριστος		
<u>Οριστική</u>	<u>Υποτακτική</u>	<u>Προστακτική</u>	<u>Οριστική</u>	<u>Υποτακτική</u>	<u>Προστακτική</u>
Εγώ ποτίζω	να ποτίζω	-----	Εγώ πότισα	να ποτίσω	-----
Εσύ ποτίζεις	να ποτίζεις	Εσύ πότιζε	Εσύ πότισες	να ποτίσεις	Εσύ πότισε
Αυτός ποτίζει	να ποτίζει	-----	Αυτός πότισε	να ποτίσει	-----
Εμείς ποτίζουμε	να ποτίζουμε	-----	Εμείς ποτίσαμε	να ποτίσουμε	-----
Εσείς ποτίζετε	να ποτίζετε	Εσείς ποτίζετε	Εσείς ποτίσατε	να ποτίσετε	Εσείς ποτίστε
Αυτοί ποτίζουν	να ποτίζουν	-----	Αυτοί πότισαν	να ποτίσουν	-----

Β' ΣΥΖΥΓΙΑ

Ενεργητική Φωνή

Ενεστώτας			Αόριστος		
<u>Οριστική</u>	<u>Υποτακτική</u>	<u>Προστακτική</u>	<u>Οριστική</u>	<u>Υποτακτική</u>	<u>Προστακτική</u>
Εγώ αγαπώ	να αγαπώ	-----	Εγώ αγάπησα	να αγαπήσω	-----
Εσύ αγαπάς	να αγαπάς	Εσύ αγάπα	Εσύ αγάπησες	να αγαπήσεις	Εσύ αγάπησε
Αυτός αγαπά	να αγαπά	-----	Αυτός αγάπησε	να αγαπήσει	-----
Εμείς αγαπάμε	να αγαπάμε	-----	Εμείς αγαπήσαμε	να αγαπήσουμε	-----
Εσείς αγαπάτε	να αγαπάτε	Εσείς αγαπάτε	Εσείς αγαπήσατε	να αγαπήσετε	Εσείς αγαπήστε
Αυτοί αγαπάνε	να αγαπάνε	-----	Αυτοί αγάπησαν	να αγαπήσουν	-----

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

- ☉ Τα ρήματα της **Α' Συζυγίας διατηρούν** το **ι, η, ει, υ** του **Ενεστώτα και στον Αόριστο** Ενεργητικής φωνής (σε όλες τις εγκλίσεις):
 π.χ. (ποτίζω) → Εσύ πότιζε (προστακτική Ενεστώτα) - πότισε / **ποτίστε** (προστακτική Αορίστου)
 (δακρύζω) → δάκρυζε (προστακτική Ενεστώτα) - δάκρυσε / **δακρύστε** (προστακτική Αορίστου)
 (δανείζω) → δάνειζε (προστακτική Ενεστώτα) - δάνεισε / **δανείστε** (προστακτική Αορίστου)
 (αφήνω) → άφηνε (προστακτική Ενεστώτα) - άφησε / **αφήστε** (προστακτική Αορίστου)
- ☉ Τα ρήματα της **Β' Συζυγίας** (Τάξης 1) ενεργητικής φωνής **σχηματίζουν τον Αόριστο (σε όλες τις εγκλίσεις) με η**.
 π.χ. (αγαπώ) → εσύ αγάπα (προστακτική Ενεστώτα) - αγάπησε / **αγαπήστε** (προστακτική Αορίστου)
 (χαιρετώ) → χαιρέτα (προστακτική Ενεστώτα) - χαιρέτησε / **χαιρετήστε** (προστακτική Αορίστου)
 (σταματώ) → σταμάτα (προστακτική Ενεστώτα) - σταμάτησε / **σταματήστε** (προστακτική Αορίστου)
- ☉ Τα ρήματα που βρίσκονται στο **β' πληθυντικό πρόσωπο του Ενεστώτα παθητικής φωνής της Β' Συζυγίας** – Τάξης 2 γράφονται με **ει**.
 Π.χ. (θεωρώμαι) → Εσείς **θεωρείστε** (β' πληθ. Ενεστώτα)
 (αποτελούμαι) → εσείς **αποτελείστε** (β' πληθ. Ενεστώτα)